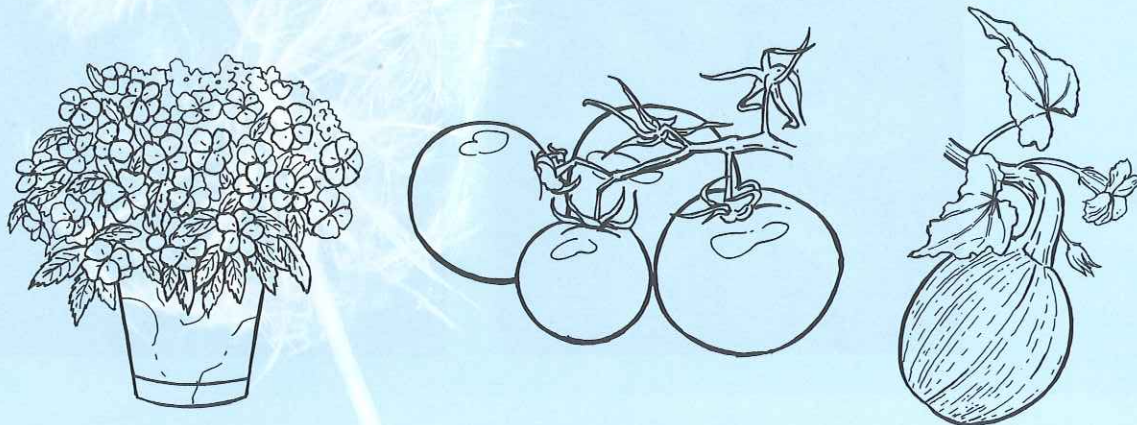




### Hoe kun je aan nieuwe planten komen?

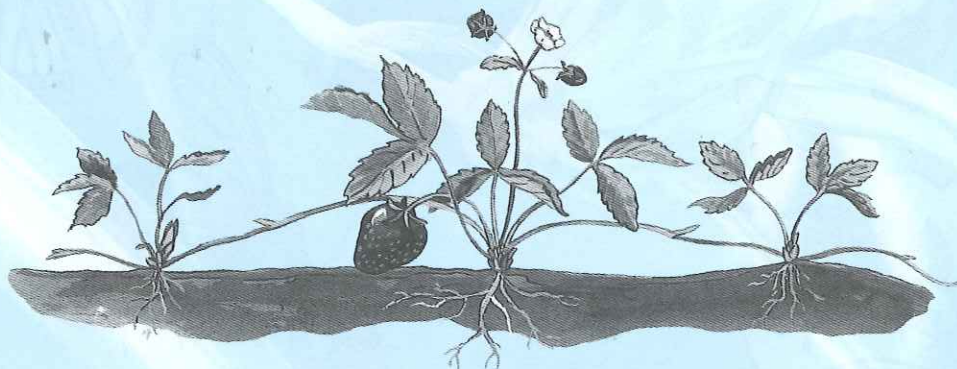
Planten kunnen op verschillende manieren vermeerderd worden. Met zaadjes, met stekjes, maar bijvoorbeeld ook door een aardappel in stukken te snijden.

Planten uit zaden hebben kenmerken van de vader- en de moederplant. Planten van stekjes of stukken aardappel hebben alleen kenmerken van de moederplant.



### Hoe stek je een plant?

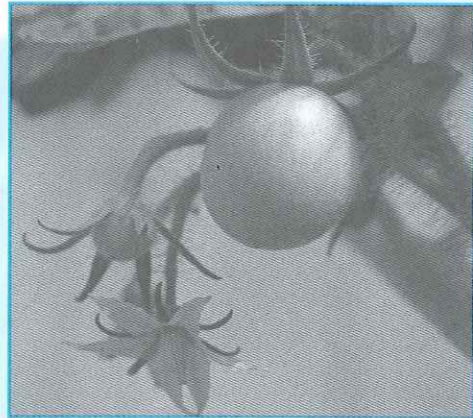
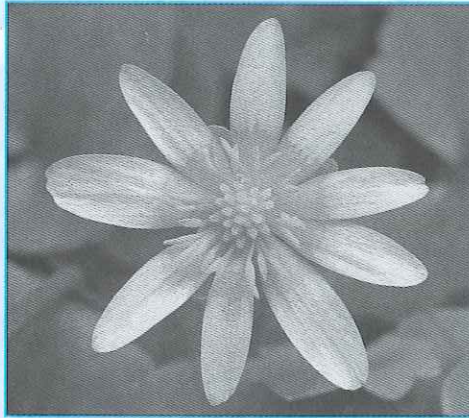
Je kunt stekken met een blad en een stengel van een plant. Er kunnen ook nog andere delen van een plant worden gebruikt om te vermeerderen. Stukken van knollen en gepelde bollen bijvoorbeeld. Er zijn ook planten waarbij uit de uitlopers nieuwe planten groeien. Ten slotte kun je ook een plant vermeerderen door een flinke kluit wortels in twee stukken te scheuren.





## Hoe maakt een plant zaadjes?

De meeldraden van een plant maken stuifmeel. Als stuifmeel op de stamper van een plant van dezelfde soort terecht komt, noem je dat bestuiving. Planten kunnen bestoven worden door dieren of mensen, wind en water. Na de bestuiving sterven de kroonbladeren af en de onderkant van de stamper zwelt op. De onderkant van de stamper groeit uit tot een vrucht met zaadjes erin. Uit die zaadjes groeien het jaar erop weer nieuwe planten.



## Welke dieren bestuiven bloemen?

Vlinders bestuiven bloemen die een goede landingsplaats bieden. Hommels en bijen bezoeken vaak bloemen met de kleuren wit, geel of paars-blauw. Alleen hommels kunnen bloemen bestuiven die stevig gesloten zijn. Vliegen komen af op bloemen met een erg vieze geur. Zelfs vleermuizen en vogels kunnen bloemen bestuiven. Vleermuisbloemen zijn wit en leveren veel nectar.



### **+** *Hoe komen zaden op andere plekken?*

Er zijn heel veel dieren die zaden helpen verspreiden. Sommige dieren verspreiden zaden door de vruchten te eten en de zaden ergens anders uit te poepen. Andere dieren leggen wintervoorraden aan, die ze vergeten. Zaden met haken of stekels blijven in de vacht van dieren hangen of aan kleding van mensen. Water zorgt voor de verspreiding van zaden met sponzige of kurkachtige uitsteeksels.

Ook de wind helpt bij de verspreiding van zaden. Sommige zaden hebben een soort vleugels, zeiltjes of donzige parachuteutjes. Maar er zijn ook zaden die zo licht zijn dat ze zo meegenomen worden.

Soms zorgt de plant zelf voor verspreiding door de zaden weg te slingeren.



### **+** *Zijn hommels superbijen?*

De leefwijze van hommels lijkt erg op die van bijen, alleen zijn hommels sterker en groter. Daarom worden hommels ook wel superbijen genoemd. De hommelkoningin overleeft de winter in een holletje in de grond. Vanaf maart wordt ze actief. Ze gaat de eerste tien eitjes leggen en al gauw komen de eerste werksters van een nieuw volk uit de grond tevoorschijn. De werksters zorgen voor de aanvoer van nectar, terwijl de koningin doorgaat met het leggen van eieren en het verzorgen van de larven. Eind van de zomer bestaat het volk uit ongeveer honderd exemplaren.

